

KRÁSY SLOVENSKA

OBRÁZKOVÝ ČASOPIS JEDNOTNEJ TELOVÝCHOVNEJ ORGANIZÁCIE, VENOVANÝ PROPAGÁCII A OCHRANE PRÍRODNÝCH KRÁS, TURISTIKE, CESTOV. RUCHU A JASKYNIARSTVU

1950

1-2

Ročník XXVII

Redakcia: Turčiansky Svätý Martin. — Administrácia: Slovtour, Liptovský Svätý Mikuláš, Stalinova 1. — Telefon číslo 105

ských horolezcov na Rilský Monastir, kde prenocovala a odtiaľ dňa 17. októbra prišla na chatu pri Rybných jazerách. Druhá skupina, dvoch čsl. a šiestich bulharských horolezcov, odišla z chaty Malovica až dňa 17. októbra priamo na chatu pri Rybných jazerách. Táto skupina prechádzala pohorím Rila popri najkrajšom jazere, Strašnom, cez Lopušský vrch, úbočím Popskej Šapky cez Kobylino Hradište a cez vrchol Su-Čalu (2683 m). Pre mimoriadne zlé počasie (dážď, sneh, hmla, ľadovica) dostala sa len do údolia Rilskej rječky, kde bola nútená bivakovať. Na chatu pri Rybných jazerách — Spasitelen dom sv. Ivana Rilského (2230 m) — dorazila až na druhý deň ráno.

Z chaty odišla dňa 19. októbra cez vrchy Jusofica, Kanarata, Redžepica a Nalband na Chyžu Graničar (2300 m), odtiaľ 20. októbra cez Džanku na Juruski-Čal, potom na Bliznaci a odtiaľ na najvyšší vrch Bulharska, Musalu (2925 m); prešla pri Maričin-Čale, pod ktorým z Maričinyh jazier (2300 m) pramení rieka Marica. Po krátkom odpočinku a občerstvení na meteorologickej stanici na Musale, ešte 20. októbra sostúpila výprava do Chyže Musala (2389 m) pri Siedmich musalských jazerách. Dňa 21. októbra sostúpila z chaty dolinou Carskej Bystrice do kúpeľného mesta Čamkuria a odtiaľ sa vrátila autom do Sofie.

Za ďalšieho dvojdnového pobytu v Sofii prijal a pohostil výpravu predseda bulharskej fyzkultúry, generál Stojčev. Ďalej sa zúčastnili na spartakiáde bulharských akademikov, navštívili spolok Akademik a Horolezecké ústredie fyzkultúry. Bratislavskí horolezci vyjednali výmenné zájazdy, ktoré sa majú uskutočniť už priebehom roku 1950. Dňa 24. októbra opustila čsl. horolezecká výprava Sofiu a vrátila sa cez Bukarešť a Budapešť.

Dr. I. B.

Valné shromaždenie Klubu Vysokogorskiego

Na pozvanie KW PTT zúčastnila sa delegácia Horolezeckého ústredia JTO Sokol dňa 28. VIII. 1949 na riadnom shromaždení poľských horolezcov, v hoteli „Morskie Oko“ v Zakopanem. Dohovorila spoločné horolezecké podniky a kurzy, študovala organizáciu a funkciu poľskej školy vysokohorskej, ktorú úspešne vedie W. H. Paryski; záchrannej služby a veľmi dobre organizovaného sboru i vodcov a informátorov. Ďalej pod vedením Dr. Žofie Radwańskiej-Paryskej si podrobne prezreli tatranské múzeum v Zakopanem a pred odchodom z Poľska navštívili známeho poľského horolezca Łapinského, chatára na Morskom oku. Odniesli sme si mnoho pekných dojmov, avšak vedúcim dojmom je, že potreby Tatier a poľského horolezectva správne chápu nielen vedúci činitelia, ale i najširšia poľská turistická verejnosť. Vytýkať by sa dalo, že územie poľských Tatier je doslova prepchané rôznymi stavbami a chatami a prešpikované chodníkmi a cestami. Zdalo sa nám, že v poľských Tatrách je zbytočne veľa stavieb, niet doliny bez dvoch-troch chat. Možno, že je to vynútené veľkým záujmom poľskej turistiky o Tatry. Pri tom všetkom musíme obdivovať disciplínu poľskej verejnosti a jej smysel pre čistotu a estetiku hôr. Na ilustráciu uvediem dve miesta, ktoré nie sú na okrasu ani poľským ani našim Tatrám: Kasprowy wierch a Lomnický štít s lanovkami. Kým na Lomnickom štíte je najvyššie smetisko a hnojisko v našej Republike, ohraničené kameňmi ČSD, na Kasprowom je čisto (nehľadiac na to, že celý vrch je sošliapaný a je križovatkou chodníkov). Na Lomnickom štíte ČSD by spravila osožnejšiu prácu, keby miesto ohyzdných hraničiek na „svojom pozemku“ umiestila koše na odpadky. No i stavebný problém v poľských Tatrách pod vlivom KW PTT rieši sa v prospech zachovania rázovitosti Tatier. Tak napr. chatu na Morskom oku v najbližších rokoch zrušia a presťahujú asi o 2 km nižšie do doliny. Osobitná pozornosť sa venuje

ochrane tatranskej prírody. Pri pohľade na výstražné tabule a uniformovaných parkových strážnikov spomenuli sme si na snahy a úsilia našich ochranárov, ktoré sa skončili vydaním zákona o zriadení Tatranského národného parku — nič iného sa ešte nestalo. Poľské horolezectvo i ďalej vedie známy pracovník Dr. Kazimír Dora wski, ktorému ešte raz vyslovujeme vďaku za srdečné prijatie. Ďalej patrí naša vďaka Dr. Ž. Radwańskiej-Paryskej, W. H. Paryskému, Roži Drojeckej, ojcovi Łapinskému, ing. Jerzemu Piotrowskému, Adamovi Synowcovi a všetkým ostatným milým priateľom, ktorí nám umožnili krásny trojdňový pobyt v Zakopanem. Voláme im: Do widzenia!

Dr. Roubal.

XXVII. horolezecký týždeň vo Vysokých Tatrách r. 1949

Od 31. júla do 6. augusta 1949 bol tradičný horolezecký týždeň. Účastníci boli zadelení do 8 skupín, ktoré boli ubytované v 6 tatranských vysokohorských chatách a v dvoch stanových táboroch. Pre začiatočníkov bol osobitný kurz od 24. do 30. júla 1949 na okolí Popradského plesa.

Hodnotiac obe tieto tatranské podujatia, treba konštatovať, že ide o veľmi pekný výkon, ktorý dosiaľ vo Vysokých Tatrách nemá páru. Keď pred 27. rokmi prišlo sa s myšlienkou usporadúvať vo Vysokých Tatrách horolezecké týždne, ktoré hneď dostali akýsi masový charakter, poniektorí neverili, že by sa našlo dosť ochotných spolupracovníkov, ktorí by každoročne nenáročne ponúkli svoje služby priateľom prírody a horolezectva. No, láska slovenského človeka k Vysokým Tatrám ukázala sa úprimnou.

Aj keď radosť z vykonanej práce dvoch pekných týždňov zatienujú smutné spomienky na tragický skon Miloty Chovanovej, ktorá dňa 5. augusta o 10. hodine sa zrútila s Divej veže, ďalej neočakávaný náhly skon mladého Ladislava Horáka z Brna, ktorý dňa 3. augusta v neskorých popoludňajších hodinách podľahol srdcovému záchvatu na prti, vedúcej na Kohútik a konečne ľahké poranenie Dr. B. Bálena z Turč. Sv. Martina, predsa výsledok bol nad očakávanie. Nebolo temer končiara v slovenskej časti Vysokých Tatier, ktorý by nebol aspoň raz navštívený. Od Kriváňa na západe až po Kozí na východe každodenne sa podnikali výstupy všetkých stupňov.

A. Horolezecký kurz pre začiatočníkov.

Účastníci podľa miest:

Bratislava: Ing. R. Binder, Irena Hrablíková, Fr. Kele ml., O. Koňakovská-Cechová, Al. Valovič; Brno: Lad. Horák; Čadča: Fr. Molnár; Č. Budejovice: Milada a Karol Matznerovi; Detva: Karol Lupták; D. Kubín: P. Čaplovič, Dr. Št. Fandák; Handlová: Anna Záni; Hlohovec: Eduard Pekarovič; Kežmarok: Anna Papánová, Ivan Krajčír; Kolín: Dr. L. Hynková; Košice: M. Binderová, O. Bubenko, J. Homa, J. Horna, J. Brody, Dr. A. Harčár, Dr. J. Pöbiš, O. Horský, A. Tomorský, K. Polák, J. Kollár, J. Šuna; Krompachy: H. Čížek, J. Raniak; L. Hrádok: Jol. Horníčková; Olomouc: Dr. Fr. Kučera, E. Kučerová, M. Auerbachová; Opava: Ivo Jirásek, V. Jirásková; Piešťany: L. Regály, A. Korim, M. Borovan; Pov. Bystrica: Fr. Závodský, Dr. Z. Stránovský, Vl. Malý; Praha: J. Bém, V. Bémová, Jar. Ort, A. Bardoun, Ing. B. Temlová, Ing. A. Kreslík; Prešov: Št. Tkáč; Rožňava: A. Hermély; Ružomberok: J. Diška, Fr. Uhlenfeld; Št. Smokovec: Fr. Barilla; Svit: Št. Sedlák; Tatr. Polianka: L. Odložilíková; Valašské Meziříčí: K. Plachý; Vrútky: V. Vilhan; Žilina: G. Galvanková.

Vedúci kurzu: Jožo Šimko.